

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 20. ANULU XVIII.

Sabiu, in 8/20 Martiu 1870.

ru provincie di Monarchia pe unu anu
8 fl. era pro jumătate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. si tieri straine pe unu 12
pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru
intea ora cu 7. cr. sirulu, pentru
a dou'a ora cu 5 1/2. cr. si pentru a
treia repetire cu 3 1/2. cr. v. a.

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra expeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Procopiu,

din mil'a lui Dmnedieu episcopulu diecesanu alu Aradului, Oradii-Mari, Ienopoliei si alu Halmagiului; precum si alu partiloru adnecate din Banatulu Temisianu.

Inbitulu cleru si poporu eparchiale daru si mila dela Dumnedieu Tatalu si Domnulu nostru Iisusu Christosu!

Dupa ce in sensulu dispusetiuniloru statutulu organicu alu bisericeii nostre greco-orientali romane din Ungari'a si Transilvani'a mai in tote locurile au pasitu in vietia noulu organismu bisericescu in partile inferiori constitutive ale eparchiei nostre, — avendu in vedere §§. 89. si 90. ai statutulu organicu, cu acest'a convocamu primulu sinodu anuale alu eparchiei nostre aradane la loculu resiedintiei nostre episcopesci, adeca la Aradu, pre Duminec'a Tomei a anului curinte, carea cade pre 19. Aprile a. c. calend. vechiu.

Sinodulu acest'a eparchialu se va compune dupa statutulu organicu sub presiedinti'a nostra din 20 de preoti, si din 40 de mireni alesi si acreditati de catra clerulu si poporulu eparchiale, si va ave a se apuca de acele afaceri, cari dupa §. 96. statutulu organicu se tienu de competinti'a siteriulu si ca' acta. — presinte

Pentru efectuarea alegerii membriloru acestui sinodu eparchiale, dupa chipuél'a consistoriulu nostru diecesanu, cu bagare de séma la dispusetiunile statutulu organicu, eparchi'a nostra aradana e impartita in 20 de cercuri electorali, si la fiesce care cercu e denumitu câte unu comisariu consistoriale din cleru si altulu din mireni, pentru conducerea si respective scrutinaarea alegeriloru.

Impartirea sumaria a cercuriloru electorali se alatura la cerculariulu presinte, pre lãnga anumirea comisariiloru consistoriali, si a loculu centrale de alegere; iera distribuirea comunitatiloru singuratiche in cele 20 de cercuri, se tramite de osebi respectiviloru protopresviteri pentru notificare ulterioare, totodata si comisariiloru consistoriali pentru a loru directiune.

In cele ce se tienu mai de apröpe de alegerea membriloru sinodulu eparchiale, cu privire la dispusetiunile statutulu organicu, suntu de a se observá urmatöriele:

1. Protopresviterii cu tota grabirea voru publicá cerculariulu acest'a alu nostru, si voru notá la fiesce-care comunitate cerculu electorale, de care aceea se tiene.

2. Preotimea parochiale indata dupa primirea acestui cerculariu in Duminec'a cea mai de apröpe va pune si va publicá in biserica unu terminu pentru tienera sinodulu parochiale estraordinaria, in care voru sa se aléga membrii mireni ai sinodulu eparchiale. — Terminulu acestui sinodu parochiale nu póte fi mai amanatu decâtu pâna in 22. Martiu a. c. calend. vechiu; dara trebuie sa fia publicatu mai nainte de tienera lui celu putienu cu 8 dile, adeca mai multu pâna in 15 Martiu calend. vechiu.

3. La terminulu defiptu si publicatu dupa punctulu 2 in fiesce-care comunitate se aduna unu sinodu parochiale estraordinariu pentru insu-si actulu alegerei, unde cá alegatori au locu toti acei'a, cari dupa §. 6 alu statutulu organicu suntu cusificati de membri ai sinodulu parochiale. — Sinodulu acest'a se constituie asifeliu: Ca alegatorii si—alegu unu presiedinte, doi barbati de incredere si unu notariu.

P. Purcediendu sinodulu la alegere, fiesce-care alegatoriu votéza deodata pentru doi deputati mireni, pre cari ti socöte a fi mai apti de membri ai sinodulu eparchiale, fia acei'a din comun'a lo-

cale, ori din alte locuri. — Votisarea acest'a e publica, adeca cu graiu viu; déca inse poftescu 20 de alegatori, póte fi secreta, adeca prin siedule; inse aclamarea nici decum nu are locu, pentru ca rezultatulu vine de a se combiná dupa numeru cu voturile celoru-lalte sínöde, ce se tienu de acela-si cercu.

5. Despre alegerea intemplata in fiesce-care sinodu parochiale se face protocolu, in care se scriu tóte voturile dearoundulu cu nomele votisatiloru; iera déca votisarea au fostu secreta: la protocolu se alatura siedulele, care contienu voturile.

6. Terminându-se alegerea in sinodulu parochiale, actulu se incheie, rezultatulu se constatéza si se publica in fiint'a de fatia a alegatoriloru; apoi actulu se subserie prin presiedinte, prin barbati de incredere si prin notariu; se sigiléza cu sigilulu parochiale séu cu alu presiedintelui, ori a vre-unui'a dintre barbati de incredere, si dupa tóte aceste se preda bärbatiloru de incredere, cá la timpulu seu selu duca la comisariulu consistoriale.

7. La ocasiunea acestei alegeri, alegatorii pentru asi'a prim'a data se voru consultá despre spelele membriloru sinodulu eparchiale, si voru decide, cu cáta suma sa concurga respectiv'a comunitate bisericesca la acoperirea acelor'a.

8. Luni in septemán'a a 6-a a paresimiloru, adeca in 30 Martiu vechiu, a. c. toti barbati de incredere ai sínödeloru parochiali se voru aduná la loculu centrale alu cerculu electorale, aducandu cu sine protöcolele elatorali sigilate precum s'au spusu mai susu. — Acolo apoi sub presiedinti'a comisariulu consistoriale mirénu voru formá unu colegiu de scrutiniu, si voru alege unu notariu pentru ducerea protocolulu.

9. La actulu scrutiniulu in presinti'a tuturor membriloru de incredere se desfacu prin comisariu protöcolele electorali; se citescu acele cu voce inalta, numerându-se voturile si inscriidu-se in protocolu.

10. Acei doi individi, cari au capetatu mai multe voturi, numai decâtu se prochiama de deputati, si se provedu cu credentionale. — In casu inse, cându doi séu mai multi au asemene voturi in majoritate facia cu altii: intre densii decide sórtea esecutata de locu in faci'a loculu.

11. Atátu protocolulu colegiulu de scrutiniu, catu si credentionalele se subserie prin comisariulu consistoriale si prin toti cei-lalti membri.

12. La terminulu atinsu in punctulu 8, adeca Luni in 30 Martiu vechiu, a. c. toti preotii unu cercu electorale se aduna la loculu centrale alu cerculu, si acolo sub presiedinti'a comisariulu consistoriale preotiescu si—alegu doi barbati de incredere si unu notariu; apoi numai decâtu purcedu la alegere, carea se efectuesce séu prin votisare publica, séu la cererea unei tertialtati a alegatoriloru, prin votisarea secreta. — Acel'a, care au intrunitu majoritatea voturiloru, se prochiama de deputatu, si se provede cu credentionale subserise prin comisariu, prin barbati de incredere si prin notariu. Despre actulu alegerei se face protocolu subserisu ca si credentionalele.

13. La casulu acestei prime alegeri, comisarii consistoriali ai fiesce-cărui'a cercu, si adeca celu preotiescu si celu mirénu, dupa o contielegere intre sine, aduna la olata preotimea cu barbati de incredere ai tuturor sínödeloru parochiali in dñu'a atinsa sub punctulu 8 si 12, si se consulta despre spelele necesarie pentru membrii sinodulu eparchiale, aducendu in curatu: Cu cáta suma concurge intregulu cercu electorale la acoperirea acelor'a, si făcându de locu cele de lipsa pentru provisiunea deputatiloru.

14. Comisarii consistoriali preotiesci si mi-

reni despre rezultatulu alegeriloru facu notificare oficiösa la consistoriulu eparchiale, prelãnga substernerea protöcoleloru, atingendu si intrebarea speselorü, dupa cum s'au decisu in conferinti'a mista mentionata sub punctulu 13; iera credentionalele le predau deputatiloru alesi.

15. La casulu impedecării vre-unui'a comisariu consistoriale, de cum'va de aicia nu se va fi facutu alta provisiune, — respectivii alegatori, séu barbati de incredere mireni suntu autorisati a alege dintre sine unu locutiunte alu comisariulu consistoriale, care va indepliní tóte cele ce se tienu de provinci'a unu comisariu consistoriale.

16. Deputatii, cari voru fi alesi din cleru si dintre mireni, suntu pofiti a ave in vedere terminulu sinodulu eparchiale, espusu la inceputulu acestui cerculariu, si a fi pregatiti pentru o comorare de mai multe dile in agendele sinodali.

Facendu dar' aceste canoscute iubitulu cleru si poporu eparchiale, pofitimu pre toti si pro fiesce-care: cá totu insulu in sfer'a activitáti se se conlucre din tóte poterile la grabnic'a efectuire a dispusetiuniloru acestor'a, prin cari dorimu a vedé realizatu cátu mai curendu in tóte gradurile statutulu organicu alu bisericeii nostre nationali.

Datu din siedinti'a consistoriale tienuta in Aradu, in 19 Februariu vechiu, 1870.

Procopiu I v a c i c o v i e i u, m. p. episcopulu Aradulu. *)

Eveneminte politice.

Deputatii nationali dela diet'a din Pest'a, cetimu in „P. Ll.“, dinpreuna cu stãng'a estrema, au formatu unu comitetu, carele se elaboreze unu proiectu de lege pentru nationalitáti. Scirea acest'a nu ni o a inpartasitu nimenea dintre romanii de acolo pâna acum, nice pre cale privata nici prin mijlocirea vre unui organu nationalu din cele ce aparu acolo in locu, si asia pâna se aflãmu mai lamuritu ceva despre ea, o comunicãmu numai cá o scire simpla.

Intre partid'a bestrãna si juna a cechiloru a eruptu o certa, carea atrage atentiunea publica si afara de cercurile asiá dicendu domestice a le cechiloru. Partid'a juna este pentru principie liberale-constitutiunale, precãndu cea bestrãna este pentru idei clericale-feudale. Cestei din urma nu i aru pasá multu si de o reactiune, numai sa-si védia realizata dorinti'a de a ajunge la guvernü.

Diuaristic'a, ce se afla la dispusetiunea partid'e bestrãne nu crutia cu nimic'a pre cea juna; ceea cauta a aduce in desereditu pre cest'a; se intielege ca nici cest'a nu remãne ortacei sele datoric.

Caracteristicu pentru situatiunea de acum este ca „Osten“, carele lu vedemu ca a aflatu intrare pre la multi romani, lauda in o corespundintia din Moravi'a pre contele Belcredi, fostulu ministru alu tempului de transitiune. Feudalii incepu, se vede, a se miscá. Despre ei putemu fi siguri ca mergu cu ultramontanii clericali mãna in mãna. Dara cum de elementele aceste se intãlnesc cu elemente „democratice“, cum e Osten si alte de acestu soi, — ne vine mirare.

Din Romania nu mai scimu ca ce se intempla. Déca amu face unu resumatu dupa diuariele de acolo, horrible dictu, aru trebui sa credemu ca tóta politic'a se conduce de tradatori. Asia si tratédia celu putienu diuariele receprocu barbati de partida. Ceea ce cu durere intielegemu de acolo este, ca fratii nostri de acolo totu scriu la legi si constitutiuni, dara cându mai sa le gate, le stergu iera séu le intrerumpu si le lasa negat'a cá sa incépa altele, si la una sfersita numai ajungu.

*) Impartirea sumaria a cercuriloru electorali se afla pre pagin'a urmatöria. R.

Conspectul sumariu.

alu cercurilor electorale infiintate in eparchia aradana pentru alegerea membrilor sinodului eparchiale.

Nrul cercului	Numele de alegere si de scrutinu	Locula centrale	Cercul se compune din		COMISARIU CONSISTORIALE		
			Protopresvite ratulu	Co- mune	Suflete	PREOTIESCU	MIRÉNU
A) In partile Arado-Zarandane: (Cercuri 8; comune 185; suflete 216,853.)							
1.	Aradu	Aradu	Aradu	10	27,306	Protopresviterulu Ioanu Ratiu.	Vice-comitele comit. Sigism. Popoviciu
2.	Radn'a	Totvaradia	Aradu	4	6,667	Protopresviterulu Iosifu Belesiu	Advocatul Ioanu Popoviciu Dessanu
			de totu	25	21,661		
3.	Vilagosiu (Siri'a)	Vilagosiu	Vilagosiu	16	27,078	Administratorulu Protopresviterale Nicolau Beldea.	Asesorulu trib. comit. Emanuilu Missiciu
4.	Giula	Ghitighazu	Aradu	4	4,032	Protopresviterulu Petru Chirilescu	Judele cercuale Dividu Nicor'a
			Chisineu	11	21,633		
5.	Chisineu	Chisineu	Chisineu	17	28,983	Asesorulu consistoriale Moise Bocsiannu.	Advocatul Alesiu Popoviciu
6.	Borosineu	Buteni	Chisineu	2	3,174	Protopresviterulu Ioanu Pap.	Advocatu Demetriu Bonciu
			Vilagosiu	8	13,121		
			Borosineu	3	5,373		
			de totu	10	7,403		
7.	Buteni	Buteni	Borosineu	25	14,020	Protopresviterulu Andrei Machi.	Judele cercuale Teodoru Halicu
			de totu	16	14,962		
8.	Halmagin	Halmagiu	Halmagiu	34	22,450	Protopresviterulu Ioanu Groza	Substit. vice-comite Ioanu Motiu
B) In partile Biharene: (Cercure 6; comune 294; suflete, 186,246.)							
9.	Oradea -Mare (partea de susu.)	Oradea -Mare	Oradea-Mare	15	8,623	Presied. consist. protopr. Simeonu Bic'a	Perceptorulu primariu comit. Michailu Stup'a
			Lunca	28	12,887		
10.	Oradea- Mare (partea de josu.)	Várad- Ve- lence	Oradea-Mare	61	30,622	Protopresvit. Gavrielu Neteu	Fiscalulu consist. Teodoru Lazaru
			Papmezeu	18	9,079	28	30,589
11.	Pes- tesiu	Lugasiu de josu	Pestiesiu.	50	32,103	Protopresviterulu Ioanu Fassie	Advocatul Stefanu Borosiu
12.	Tinc'a	Oradea-Mare.	Beliu	20	17,966	Protopresviterulu Iosifu Marchisiu	Advocatul Georgiu Rozván
			de totu	27	14,803		
13.	Beinsiu	Mediadu	Oradea-Mare	7	5,774	Protopresviterulu Georgiu Vasileviciu	Judele prim. cercuale Georgiu Borh'a
			Papmezeu	13	6,104		
			Beinsiu	18	10,954		
			de totu	21	8,341		
14.	Vascou	Meziadu	Beinsiu	33	19,046	Protopresviterulu Petru Sabou	Judele cercuale Lad. Lazaru
			de totu	17	9,944		
C) In partile Bantice: (Cercuri 6; comune 124; suflete 142,052.)							
15.	Timisior'a	Timisior'a	Timisior'a	19	22,846	Protopresviterulu Meletiu Dregiciu	Dr. Paulu Vaseciu
16.	Ving'a	Hodosiu	Timisior'a	10	12,005	Asesorulu Const. Petru Anc'a	Fiscalulu Consist. Atanasiu Ratiu
			B.-Comlosiu	2	4,693		
			Lipov'a	5	6,072		
			de totu	1	868		
17.	B.-Comlosiu	B.-Comlosiu	B.-Comlosiu	10	23,635	Protopresvit. Vicent. Sierbanu	Advocatul Vicentiu Bogdanu
18.	Lipov'a	Lipov'a	Lipov'a	24	23,915	Protopresvit. Ioanu Tieranu	Advocatu Georgiu Fogorasiu
19.	Chiseteu	Hassiasiu	Timisior'a	3	4,559	Protopresvit. Constant. Gruiciu	Proprietariulu de Chachesiu Teodoru Pap
			de totu	16	19,408		
20.	Birchisiu	Hassiasiu	Lipov'a	19	15,298	Asesorulu Consistorialu Parteni Gruescu	Proprietariulu de Capelnasiu Dr. Aelcs. Mocioni
			de totu	15	9,036		

Sum'a totale: cercuri 20; comune 603; suflete 545,151

Aradu, 19. Februaru, 1870.

Consistoriulu eparchiale aradana.

Diet'a Ungariei.

In sedinti'a din 9 Martiu presinta, dupa finirea formalilor, notariulu casei magnatiloru nuntiulu, referitoriu la curtea de comptabilitate. Se trece apoi la ordinea dilei, la care sta desbaterea despre bugetulu ministeriului pentru aপরarea tieriei.

A. Mednyánszky afla in conclusiunile majoritatiei, privitorie la pensionarea honvedilor o calcare de cuventu si loialitate si-si esprime speranti'a ca stang'o, candu va deveni majoritate va delaturá erorea acést'a.

P. Térey dice ca natiunea e datoría a aretá recunoscintia ministeriului Andassy, pentru reusirea cu legea honvedilor. Densulu polemiséza apoi contr'a lui Ivánca si Clementisz.

L. Macray tiene honvedii de unu protestu alu libertatiei contr'a absolutismului si alu tyraniei si pretinde din caus'a acést'a spriginirea lor.

L. Papp se plange ca nici unu generalu din 48 nu functiuneza in armat'a honvedilor si ca presedintele min. n'a fostu numai nedreptu la denumirea chargeloru ci ca a procesu chiaru fara planu asiá incátu numai nepotismulu si necapacitatea a fostu considerata la ocuparea chargeloru.

E. Simonyi accentueza insemnatarea demilitarisarei confiniului militarulu si imputa regimului, ca a procesu pré cu putiepa energia in afacerea acést'a. Densulu primesce preliminariele de basea pentru desbaterea speciale.

Mai vorbescu Fr. Podmaniczky si Kerkápoly cestu din urma combata afirmarile lui Ivánca, Papu, si Clementisz.

Cas'a primesce dupa acestea preliminariele de basea pentru desbaterea speciala.

Asemenea se primesce propunerea comisiunii financiale privitoria la meliorarea lefeloru pentru oficerii honvedilor.

La 3 ore se incheie sedinti'a.

In sedinti'a din 10 Martiu se predau dupa cetirea si autenticarea protocolulu din sedinti'a premersa unele petitiuni, care se tramitu comisiunii respective.

La ordinea dilei sta desbaterea speciale despre bugetulu ministeriului pentru aপরarea tieriei.

Titul'a prima „administrarea centrale“ e preliminata cu 249,000 fl.

G. Klapka imputa regimului pentru numarul celu enormu alu ampoiatorulu dela acestu ministeriu si propune, ca 25,000 fl. sa se subtraga din disulu preliminarie spre infiintarea unei scóle de honvedi.

Secretariulu de statu Kerkápoly recomanda votarea preliminariei si afirmá ca numarul ampoiatorulu din acestu ministeriu e inca pré micu.

Majoritatea camerei respinge amendamentul lui Klapka si voteza preliminariele fara stergere.

Titul'a 2 „comand'a generale“ se voteza conformu propunerii comitetulu financiaru cu 34,000 fl.

Titul'a 3 „comandele districtuale“ provóca o desbatere mai lunga, la care iau parte Ivánca, Tisza, Kerkápoly, L. Gyórfy, presedintele min. Andrassy, Csernatonny, referentulu Bitto, T. Péchy, C. Szathmáry C. Ernst.

G. Varady se plange, ca districtele honvediloru nu suntu impartite conformu legii.

Miletics imputa regimului ca a denumitu pré pucini serbi de oficeri la honvedi.

Presedintele ministriloru denéga acést'a si se mira de impregiurarea, ca asiá de pucini serbi au aspiratu la posturi de oficeri in armat'a honvediloru. Sedinti'a se incheie la 2 1/2 ore.

In sedinti'a din 11 Marte anuncia presedintele, dupa autenticarea si cetire protocolulu, mai multe petitiuni incurse, care se tramitu comisiunii respective.

I. Szaplóczay interpeleza pre ministrulu de instructiune; in o comuna din comitatulu Maramuresiului au dechiaratu locuitorii, constatori din romani si jidovi, in urm'a unei contielegeri, scól'a confessionale de scól'a simultana. Inspectorulu scolaru a nulificatu inse conclusulu respectivu alu comunei, in intielesulu unei ordinationi ministeriale, care nu concede strafomarea scóloru confessionale in simultane, fara invoirea respectivulu oficialu bisericescu; si asiá intréba pre ministrulu: cum voiesca aduce in consonare acést'a ordinatione cu §. 26 d. a. leg. 38 an. 1868, care

dechiara expresu, ca fia-care comuna 'si pote libera
straformá scól'a confessională in simultana ?

Interpelatiunea se tramite ministrului.

Camer'a trece apoi la ordinea díei, la care
sta continuarea desbaterei despre bugetulu ministri-
riului pentru aperiarea tierii.

Se cetesce titlu'a 5 „pensiuni“ preliminară cu
4000 fl.

Referentulu pledéza pentru primirea acestei
titule ; notariulu cetesce proiectulu de conclusu a
lui I v á n c a = V r a d y privitoriu la ajutorarea
respective pensiunarea veteranilor honvedt din
1848, a veduveloru si orfanilor lor.

Fr. D o m a h i d y recomanda, apelandu la sim-
tiulu casei, primirea proiectului.

Saru cuveni ca tote partitele sa fia asemenea
insufletite de un'a si aceea-si pietate, de ore ce re-
presentanti'a patriei avemu de a o multiami numai
lupteloru ce honvedii din anulu 1848 a luptatu.

S: G a j z o g o se pronuncia contr'a propune-
rei. Candu saru primi propunerea, aru trebui de o
parte sa se ingreueze poporulu cu contributiune
mai mare (sgomotu) de alta parte saru aprinde
i é r a - s i u r ' a s i i r i t a t i u n e a c e a p r o -
dusu in 48 lupt'a intre nationalitati. (Sgomotu
mare) Promissiunea legislativă in cestiunea acést'a
nu e deobligatoriă pentru legislativ'a presinta (la
stâng'a forte mare sgomotu.)

(Va urmá.)

Revista diuistica.

Unu telegramu din Pest'a ni spune ca „Ma-
gyar Ujság“ a publicatu o epistola a lui Kossuth,
prin carea provóca pre unguri la returnarea acor-
dului séu complanării din 1867 ; in privinti'a acé-
st'a spune Kossuth magiarilor sa nu se conturbe
de amenintiările nimenui, ci fára de nici o temere
sa nisuiésca e l u p u t i e n u d u p a u n i u n e a
p e r s o n a l e , p e n t r u c a a c e s t ' a o p o t u c á s t i g á .

„Osten“ are o scire din Belgradu, dupa care
Lu'ca Vucalovici capitanulu herzegovianu a fostu
provocatu din partea unui patriotu italianu (se dice
ca acést'a aru fi M a z z i n i), cá in primavéra sa
se puna in fruntea resculării din peninsul'a bal-
canica. Luc'a inse a respunsu, ca pána cându di-
plomatia din Europ'a apuséna crede ca trebuie sus-
tenuu imperiulu tyrcescu in form'a sea de acum
si se teme de emancipare crestineloru, cu tote ca
autonomia R o m a n i e i s i a S e r b i e i arata
ca nu are dreptu a se teme, nici nu se puté cu-
getá nimenea la o resculare carea se aiba succesu.

Cu privire la cele ce se intempla in Romania'a
estragemu mai antáiu unu articulu relativu la in-
fluinti'a ce o are numele Alesandru I. C u z ' a in
Romania.

„Trompet'a Carpatiloru“ ni o descrie acést'a
in urmatorulu articulu intitulatu : „Binele ce face
Cuz'a Voda.“ Eata ce dice :

„Suntu ómeni predestinati a face bine si in vi-
iétia si dupa mórté, si cu presentia si cu absentia
loru.

„Unu asiá omu, la noi, a fostu Voda Cuz'a.

„Presentu, a maritu, a inavolitu, a inaltiatu tier'a,
a nivelatu societatea si a plántatu adáncu libertátile
cari nu se mai potu smulge.

„Absentu, face pre desiuchiati sa se astimpere,
sa-si bage mintile in capu.

„Credemu cu taria ca omulu care face mai multu
bine astadi tronulu Romaniei si dinastiei bunulu
nostru principe constitutională este Voda Cuz'a :
goga, Hannibal la pórtá !

„Sa nu fi fostu Voda Cuz'a la Vien'a, aprópe
de Dunare, se mai fi vediatu pre februaristi albi
si rosii, rosii si albi, cum aru fi mai intinsu de
picioréle tronulu : ce mai doléntia din partea albi-
loru ! ce mai proclamatii republicane din partea
rosiloru !

„Déra, cu Cuz'a prin vecinatate, cu afurisiti de
cusisti cari facu cu degetulu, albi si rosii, rosii si
albi, 'si-au bagatu toti piciorulu intrunu papucu si
nu mai suffa cléncu de vre-o cate-va dile incóce,
de candu mai alesu s'a cam intelitu vorb'a de
Cuz'a.

„Acést'a se simte si ingazetele lor si in lim-
bagale lor si in comitetele lor prin mahalele ; si la
balulu din urma dela palatu, Sábmet'a trecuta, totu
capii februaristi albi, rosii, negri, fistichii, erau toti
in peru, tromba in trécatulu principelii Carolu in
atitudini forte respectuóse si cu reverentia pána a
atinge fruntea de genuchi. Au lasatu toti budaris-

mosulu la o parte au lasatu toti nasulu in josu si
s'au facutu ómeni de ómenia.

„Asiá vedi ; asiá se cade ! Sa ne adunámu
toti in giurulu tronulu patriei nóstre si sa sprigi-
nimu starea actuală, prim'a dinastia cu tota sincerita-
tea si vointia nóstra, pentru ca, cá planta exo-
tica la noi, are trebuintia de multa ingrigire pána
sa prindia radecine, pána sa se aclimizeze si sa
póta dá fructu.

„Eata déra in ce chipu, si de departe, Voda
Cuz'a face bine patriei lui. Eata in ce chipu, nu-
mai cu numele, lui, smeresce pre cei trufasi, in-
tieleptiesce pre cei smintiti, intaresce tronulu si di-
nasti'a.“

Alegerea lui Cuz'a la Mehedinti a adasu cu
sine, cá sa se discute in diuarele din Romania'a
impregiurári de pre tempulu domniei lui Cuz'a.

Eata ce aflámu la altu locu in „Tromp. Carp.“
si in privinti'a acést'a :

„Déca resumámu bine articulu jurnalulu Terra,
desbracându-lu de tote, credemu ca se reduce la
dóue lucruri : Imputare de calcare de juramentu, de
calcare de conventiune, si imputare de imoralitate
a actului din 2. Maiu.

Povestea Popii :

Unu preotu se vedea amenintiatu de o calcare
de talhari. Elu vede ca vinu negociatorii contr'a lui
si vinu cu nepesarea care le o da increderea, ca pop'a
nu da cu puse'a, pentru ca se scie ca preotulu,
dupa lege, nu-i este ertatu sa omóra nimic'a. Veni-
au dara contr'a lui tromba fára nici o temere. Cându
s'au apropiatu de densulu elu a intinsu puse'a si a
luat'o la ochiu.

Negustorii au strigatu d'o-data :

—Nu dá, popo, cá nu mai slujesci !

I é r a p o p ' a a i n t r e b a t u :

—Dara daca veti da voi mai slujescu ?

Nu Voda-Cuz'a a calcatu conventiunea, ci po-
porulu románu : Munteni'a intréga prin reprezentantii
ei, cari au alesu pre alesulu Moldovei.

Dupa acést'a boerii munteni, cari erau singuri
representanti ai natiuni pre alunci, au inceputu in-
data a se revoltá contr'a decissiuni poporulu si contr'a
faptei loru chiar, nascocindu felurimi de pedice do-
mniei : refasuri de budgete, intrige pre la consuli,
doleantie, jalbe pre le Pórtá sa nu se confirme a-
legerea ! Alegerea s'a confirmatu, intrigele n'an in-
celat ; sistematicesce refusu de budgete, ministeriulu
datu in judecata ; ministerulu s'a acuitat ; guvernulu
mergea si cu budgetele nevotate. Adversarii alesu-
lui natiunii se declara acum in coalitiune pre facia
si formidabile. Representatiunea nationale restrinsa,
afacere de familia, pune pre rosii inainte, bravi in
dispositiunea celoru d'antáiu cari li chiama, si tinu
cu picioru fermu reactiunea, chiar in cele prescise
in conventiune, si inca si chiar stipulate in tractatulu
din Paris, dintre cari numimu numai un'a, imbunata-
tirea sórtii plugarulu.

Caderea érá organizata, pregatita ; se ascépta
numai momentulu oportunu ca sa se pronuncie.
Consulii superbi incuragiau despartirea principateloru
prin incuragiarea coalitiunii contr'a alesulu ambeloru
tieri. Se striga de pre tribun'a adunári : — „Nici
o palma de pámantu !“ si prin acea faimósa demissi-
une precursóre cadérii, se facea requisitorulu Dom-
nului si se repéta ósind'a lui la incheierea fie-cáru
paragrafu prin : „Mari'a Ta ai refusat.“

In acést'a stare de lucruri, cându caderea érá
sigura, cându requisitorulu érá fácutu si ósind'a ho-
tarita, potea ore acelu omu, care simtia missiunea
providentială intr'isulú, s'a ascépté molaticu, pre scru-
pululu juramentulu conventională, seversirea actiunii
celoru ce calcase juramentulu lor ? Trebua elu sa
asépte pacificu executarea calcátoriloru de jura-
mentu de téma sa nu calee si elu pre alu lui ? séu s'a
dice ca pop'a „déca n'oiu da eu si voi ascéptá sa
dati voi mai slujescu ?“

Eata in pucine vorbe, si acést'a numai pána
cându vomu potea sa respundemu la acúsári seri-
óse si formulate asupra calcárii juramentulu con-
ventională alu lui Voda-Cuz'a ; eata preliminaréle nó-
stre pre facia, date anticipatu chiar, asup'a primei
acusatiuni de calcare de juramentu, de calcare de
conventiune.“

„Romanulu“ din 28 Februaru in revist'a sea
politica, cu privinti'a intarirea lui Cuz'a de deputatu
alu camerei, folosese o discutatiune din camera atinga-
tória de bugetulu militariu si se esprime asiá :

S'a disu de tier'a intréga, de tota Europa si
chiaru de cátra cei mai neclintiti servitori ai lui

Voda-Cuz'a, ca 11 Fevruariu a fostu triomfulu mo-
ralitáti asup'a imoralitáti, alu virtutii asup'a vitiu-
lui, si prin urmare alu re'nvierii nationalitáti ro-
máne.

Si abiá unu anu guverná Dumitru Ghica, Ha-
malu, Boerescu si Geambasiu, si éca ca ieri, in ca-
mera, d. generaru Florescu dise ca 11 Fevruariu este :

„Pe acvil'a romána
Unu negru velu intinsu.“

Si Camera 'ntari, scuduindu-se de aplause si
numai patru voci protestara !

Fostulu Domnu Cuz'a dise totu ieri in camera,
cu petinu naintea d-lui generaru Florescu :

„Camer'a deputatiloru a intáritu votulu cu care
me tramite in réprésintatiunea tierii...“

„Scumpu imi este a vedea in votulu seu si a lui
intárire ca tier'a, in a sea neatárnare, scie a-si re-
versa dreptatea asup'a urei si a orbirei patimiloru.

„Tier'a si camer'a au doveditu ca n'a uitatu bi-
nele ce amu fácutu si totu crede ca, de departe séu
d'aprópe, nici o inconjurare nu-mi póte stringe adánc'a
dorinti'a d'a o vedea fericitá si 'nflorita.“

Sa se bage de sém'a ca principele nu vorbesce
in manifestulu séu de cátu odata, si forte tardiu de
colegiulu care l'a alesu ; pan' aci elu spune me-
reu ca camer'a deputatiloru l'a intáritu de represen-
tante alu tierii, ca tier'a si camer'a a doveditu ca
n'a uitatu si totu crede, etc. Si d. generalu Flo-
rescu esplica indata in camera cuvintele principelii :

„Fára 2 Maiu nu se improprietariu satenii.

„11 Fevruariu este unu doliu.“

In altu locu enaréza dupa „Informatiunile bu-
curescena“ urmátóriele :

„Voda-Cuz'a si'an facutu sigilulu seu astufeliu :

La drépt'a si la stang'a unei urne este unu moldo-
vénu si unu munténu. De asup'a urnei corón'a
princiara, sub care se afla datele 5 si 24 Febru-
ariu. D'asup'a corónai o banderola cu inscriptia :
„vox populi, vox Dei !“

Pre aceste le comentéza „Romanulu“ asiá :

„Asiá déra Voda Cuz'a spune ca alegerea sea
dela 1859 a fostu facuta prin vocea lui Dumne-
diu, adeca a poporulu, si d. generalu Florescu esp-
lica, si camer'a, in a ei majoritate, incuviintiéza
ca 11 Fevruariu na fostu vocea poporulu, n'a fostu
vocea lui Dumnediu, ci intriga, calamnia si ura a
cinci siese individi.

Voda Cuz'a spune in manifestulu seu cátra ca-
mera, si generalulu Florescu repéta si esplica ca
„fára lovirea de statu“, fára violarea legiloru si
spérgiurarea juramentulu facutu de cátra capulu
statulu, „nu se improprietariu satenii.“

Principele Cuz'a spune ca natiunea a recunos-
cutu bine-facerele violárei legiloru si ale spérgiu-
rului si le a interitu din nou, „in a sea neatárnare.“
Generalulu Florescu spune in accia-si dí, si ma-
joritatea camerei apróba, ca, 11 Fevruariu n'a fostu
„vocea poporulu in a sea neatárnare“ si n'a pro-
dusu pentru natiune de cátu „unu doliu.“

B r a s i o v u 3/15 Martiu. 1870.

Suntu multe afaceri pre aici pre la noi, cari
intereséza si pre publiculu de dinafar'a capitalei nó-
stre comerciali. Dara mi se pare ca noi credemu,
ca la ce se le mai scie si cealalta lume, carea es-
sista afara de Brasiovu ? si asiá se nu credeti ca
aru fi indiferenti'a séu cum o mai numescu unii
mai necárturari nepesarea, carea impedeá cores-
pondintiele de aici, ci e acea natura economico-
crutatóris, dupa sistem'a cárei noi amu tiene totu
pentru noi, si déca cuiva i trebuie se scie ce fa-
cemu noi, vina si se véda, ca calea i sta deschisa.

Pána cându o parte din publicu o va puté face
acést'a pre arpile invaporatei locomotive, cându
va puté veni se véda ce se intempla pre la noi,
avéti bunetate a primí pre calea dromuriloru celoru
desfodate, ce in trei díte credu ca intésnescu ajun-
gerea unei corespondintii pána la Sabiuu, cátu de
cátu ceva, despre afacerile comunali in comunitatea
Brasiovului.

Eri sér'a fú vorb'a de asiediarea contributi-
unei. Se observase ca unii se pré incarca, pre
cându la altii le vine pré pre usioru cu contributi-
unea. Spre a álla si in privinti'a acést'a o egala
indreptáire si cá sa nu se afle nimenea vatematu,
ca se ignoreza de cátra comuna punenduse in stare de a
nu-si poté esercitá drepturile sele de cetatiénu si patri-
otu bunu, — s'an alesu doi membri din comitetulu co-
munatu dreptu comissiune. Románii au doritu se aiba

in comisiunea acésta un membru din sinul lor, ba in un'a din sedintiele de mai nainte se si propusesse unu si anume dlu N. Ciurcu. La alegerea acestei comisiuni inse dlu C. a ramas in minoritate cu unu votu si asiá membru român cadu. Eh, acum unii se vaiera de intempleria acésta, cá de o perdere pentru români, cá cându nu totu sasii aru fi ingrigitu de noi se platimu si pâna acum, si óre s'a plânsu vre unu dintre români ca nu a platitu destulu? Eu credu ca nu. Apoi fára de aceea concetatenii nostri au tocm'a se repareze o greșiela din trecutulu celu mai próspetu. Ei, cându au facutu listele alegatorilor, pre multi de ai nostri ii uitasera ca platescu atá'a, cátu se cerea pentru cá se fia in dreptu de a merge la urn'a de alegere; acum pre toti acesti'a se voru sili a-i satisfacé, cá celu putienu dela sarcini se nu remána inapoi'a concetatenilor lor. Acésta mi se pare ca a fostu si ide'a aceluor membri români din comunitate, carii 8 la numeru absentera din sedinti'a in carea s'a alesu comisiunea din cestiune.

Amu vedutu intre notițiile d'uarului Dvóstre ca faceti amintire de impregiurarea, ca români din comunitate vorbescu limb'a loru propria. Este asiá dupa cum o ati notatu. Dara pre sasi nici ca ia surprinsu acésta, pentru ca afacerile cele dese comerciali ce le au ei cu români, i au dedatu de multu la conversatiune románésca si asiá potu sa dicu, ca in privinti'a acésta domnesce armonia perfecta.

Protocolulu inca nu se duce si romanesc. Aici aru trebui sa vorbescu putienu in termini diplomatice, daru sciu ca dta esti satulu de ei — destulu atá'a, cá cátu de curendu se va face si acésta.

Asiu mai avé unu objectu interesantu sa impartasiescu, objectu care privesce o afacere de scóle séu mai bine o provocare a inspectorelui districtuale (din partea statului) de scóle, indreptata cátra comun'a Brasiovului, dara tempulu se apropia si eu fára de aceea nu me vedu datoriu a tienea rendu in óresi care paralela cu activitatea unei corporatiuni oficiali, cá omu independente intrerupu si promitu ca atátu despre acésta cátu si despre alte te voiu intretinea pre Dta si pre publiculu diuarului D-tale cu alta ocaziune.

Din dieces'a Caransebesiului in 2 Martiu 1870.

Necesitatea si lips'a unui abedariu elucratu si compusu dupa metodulu legograficu si intuitivu corespundietorii primei invetiaturi si instructiuni in cetire, pre carea se baséza edificiu celu grandiosu alu invetiaturii urmatorie, a fostu pâna acum'a in scótele poporale române unu defectu batatoriu la ochi, — si o dificultate neevitabila, carea a intimpinatú atátu pre invetiaturiu, — cátu si pre discipulii cei micuti si cu mintea inca debila.

Dara acestei necesitati si lipse absolute a corespunsu autorulu, Zachari'a B o i u, prin edarea si elucrarea abedariului seu, ce a aparutu in Sabiiu, in anii espirati, — si mai vertosu prin editiunea a sieptea, carea e cu totul prelucrata.

Acestu abedariu, in conferintiele invetiatoresci ale anilor trecuti desbatendu-se cu tota seriozitatea — cu totul ca are unu defectu fórt lacunosu si batatoriu la ochi, — totu-si s'a primitu de bunu spre a se introduce in scóle.

Defectulu abedariului, care nu putienu greutate causéza invetiaturilor la instructiunea cetirei dupa metodulu instructiunii, e acéla: ca materi'a objectelor de instructiune, carea desvólta mai multu facultátile si ratiunea pruncului, — nu se afla in abedariu, ci in manualulu abedariului — care servesce invetiaturilor de indreptariu la abedariu. Inse acésta n'are locu in manualulu respectiv, — ci in abedariu dupa cum in tóte abedariile straine — materi'a de privitu (Anschauungstoffe) e pusa.

Pentru aceea rogámu pre dlu autoru, se binevoiasca, materi'a de privitu din manualulu prememoratu, a strapune in abedariu la locul seu de locu dupa „bucátile de cetire si conversare;“ pentru ca icónele cu obiectele de instructiune dupa „Franz Hermann Prag. 1862 verlag von F. Tamsky“ se afla in tóte scótele si asiá materi'a carea tractéza despre aceste obiecte e absolutu de lipsa a se pune in abedariu, cáci esplicándu invetiaturiu si aretándu practice obiectele de pre icónele menite pentru instructiune e cu scopu ca materi'a de privitu totu de odata se o si cetésca cu elevii; si atunci

va avé invetiaturiu celu resultatu imbucuratori ca a cáscigatu trei folóse de odata; — i-a exercitatú in cetire mecanica si in scriere; si le-a desvóltatu judecat'a mintii.

Afara de abedariu, pentru a aretá incátu e posibilu greutatea ce intimpina atátu pre invetiaturiu cátu si pre elevi, — se mai receru la instructiunea cetirei inca unele aparate, absolutele trebuintie in scótele poporale romane; si aceste'a suntú tabelele de parete compuse dupa abedariu — precum se afla la germani si magiari etc.

Rogámu dara pre domnulu autoru Zachari'a B o i u sa binevoiasca cátu mai curendu a pune sub tipariu tabelele de parete compuse si intocmite dupa abedariulu seu, si adeca: partea cea dintáiu a abedariului, carea contine exercitiile in cetire, alfabetulu micu si mare si nomele proprie pâna la bucatile de cetire si conversare; tabelele alfabetului bisericescu inse nu in róndu alfabeticu ci asiá intocmita, — cá invetiaturiu cu usuratate sa póta aretá similitudinea ce este intre dóue litere.

Nutrimu firm'a sperantia ca domnulu autoru va nasui a satisfacé acestei dorintie, care e in favórea si interesulu invetiaturilor si a scóteloru, si asceptámu cá celu multu pâna in finea lunei lui Masalariu a. c. sa ese de sub tipariu, cá cu inceputulu anului sa le potemu introduce in scóle.

Unu invetiaturiu.

Monostoru in 1 Marte (in protopr. Timisiórei.)

Astadi dederamu unu tributú indreptatu cátra atótu potintele pentru sufletulu reposatulu septemviru Emanuilu G o j d u, ce ca români lu datoramu acestui fíiu credinciosu a biserice si natiunei sele române.

Poporulu nostru erá adunatu in numeru frumosu; dupa finirea s. liturghii sunetulu melodiosu a clopoteloru din turnu dederu signalu despre inceperea servitiului funebralu. D. preotu Antoniu Teodorescu merse cu corulu vocalu la locul gatitu cu coliva, incependu-se servitiulu a se celebrá, cu cea mai cuviinciósa solenitate; in fine veteranulu preotu tienú o cuventare cátra poporu pre cátu de potrivita pre atátu petrundietória de inimi, in care desfasiaza zelulu si iubirea demnului de pomenire barbatu ce au nutritu in inima cátra natiunea sea, doveditu cu lasamentul testamentalu. — Intre altele dise: Cuvintele acestea ce in momentul din urma pre buciile reposatulu au sunatu „lasu natiunei mele române“ au intiparitu nomele seu cu litere de auru in cartea natiunei, si l'au facutu nemuritoriu, sute de ani voru trece si fii natiunei nóstre indulciti de binefacerea lui nici cându voru uitá ai da tributulu ce i se cuvine si nu voru incetá a dice fiei tierán'a usióra si memori'a eterna. — Dupa acésta corulu intóna cu in veci pomenirea lui, si se impartí coliv'a intre crestini, aci se poté observá pre faci'a fiesce-cáru crestinu cum se lupta condorerea cu sperantia cá dóue elemente, si ambele storciau din ochi cáte unu síru de lacrimi fierbinti, condolintia pentru ca amu pierdutu unu românú sinceru si nobilu, sperantia pentru ca natiunea nóstra cea de seculu apasata si maltratata prin vitrig'a sórte, acum s'au intaritu spre nobilisarea floriloru sele de a-si cuprinde cu pasi repedi locul cei compete.

Credemu cum ca toti români nostrii, petrunsi de simtimentulu acestei binefaceri nu voru lipsi a imitá condorerea sea.

Petru Siocatiu
Docinte.

Varietáti.

** (Resultatele statului organicu in comun'a Goruia) credu ca ve voru face bucuria, deci le estragu din protocolulu sedintiei ce o tienú comitetulu la finea anului, sub presiedinti'a parintelui Stefanu Popovicu.

Averea bisericeí erá la finea lui 1868 in suma de 2471 fl. 94 cr. — In 1869 s'a adausu 489 fl. 79 cr., si s'a spesatu numai 168 fl. 52. cr. — Va se dica, astadi biserica posedo 2793 fl. 21 cr. v. a.

Retacu lucrurile mai menunate pentru inzestrarea bisericeí si scólei, pentru infrumsetiarea cimenterului prin incunjurarea lui cu pruni la o distántia respectabila scl., — si trecu la otarile de captenia:

Din islasulu comunulu s'a seperatu o parte, a careia venitu va compune unu fondu bisericescu,

pentru a cladí o biserica nóua pre candu acésta de acum nu se va mai poté folosi.

Salariulu invetiatorescu se urca la 300 fl. Dara pentru a nu lasa nici pretescu strainiloru d'a se amesteca in afacerile nóstre scolarie, s'a facutu inceputulu unei fundatiuni scolarie, menite a mári salariulu invetiatorescu. Acésta fundatiune are patru isvóre de venitu, intre cari si arend'a crismaritului comunulu.

In fine insemnu ca acésta comunitate straduitória numera 230 de case. „Alb.“

** (Unu cardinalu de la Rom'a) este neconsolabilu pentru portarea rea a nepotulu seu. I-a datu svatu adese, ca sa se indrepte, séu se intre in capel'a de la Sixtin, unde va póte se cascege o suma enorma cu tonulu seu tenoru, „Nici odata“ respunse nepotulu. „Dar se scii, ca vei avé, o plata de 50,000 franci.“ „Ce se facu cu atátia bani?“ Dupa cáte-va díle, cardinalulu primi, ca ós-pe, pre unu negutiaturiu, care cerú man'a nepotulu pentru fiic'a lui. Cardinalulu vorbiá cu entusiasmu despre bunele insusiri ale nepotulu. Dar ce avere are? intrebá negutiaturiu. — Cátu venitu are, nu ve potu spune cu siguritate, inse atá'a sciu, ca are unu bunu, pentru care numai dílele trecute i promisera 50,000 franci.“ Se intielege ca...

** (Una institutiune remarcabila.) In salulu D'anmor-Parya in districtulu Essex (Anglia) existe un'a institutiune, inca din secolulu XIII. Din interesele capitalulu institutiunii se cumpera in fia-care ann un'a costa de clisa (lardu) si alto de nutrementu, cari se dau cu mare pompa, dreptu remuneratiune, acelu sociu, care cu ann si on'a in urm'a casatoriei sele vine sa dechiare si sa jure, in consciintia curata, inaintea altarulu si in faci'a satulu intregu, ca in totu tempulu de cându este casatoritu nu s'a certatu cu nevést'a sea si nu-i pare reu, ca s'a insuratu. Inse in registrele anuale ale acelu satu nu s'a insemnatu in totu tempulu, de candu datéza acésta institutiune, decátu numai trei casuri. — Una buna dovéda, ca nu este lucru usioru a o scote la cale cu femeile, fára cértá. Cine e vinovatu?

** (Testamentulu unui advocatu.) Unu advocatu a lasatu nebuniloru tóta averea s'a. Caus'a pentru care face acésta erá notata in testamentu in modulu urmatoriu: „Lasu tota cverea mea nebuniloru, cari o voru intrebuintia dupa placerea lor; acésta din punctu de vedere alu dreptátiei, pentru ca ei suntú sorgintea averei mele.“ (d. Merc.)

Edictu.

An'a Iosifu Aldea din Chirperu, scaunulu Nocrichiului, carea de doi ani cu necredintia parasí pre legiutulu seu barbatu Georgiu Leavu din Bruiu, scaunulu Cincului mare, se provóca prin acésta, cá in terminu de unu ann, dela datulu de facia, séu in persóna séu prin vre-unu reprezentante legalu, negresitu sa se infatiosiedie naintea subscrisulu foru matrimonialu spre a respunde la actiunea barbatulu seu, cáci la din contra si in absentia ei se voru decide cele prescise de canóne.

S a b i i u in 18 Februaru 1870.

Scaunulu protopopescu ortod. alu Nocrichiului, cá foru matrimonialu.

(14—2)

Concursu.

Pentru postulu de vice-notariu comunulu de-venitu vacantu se escrie prin acésta concursu.

Doritorii de a ocupá acestu postu voru avé a documentá cualificatiunea precum si portarea loru prin testimoniu autenticu celu multu pâna in 20 Martiu 1870 c. n.

Salariulu pentru unu individu cu studii gimnasiale e 300 fl. v. a. pentru unu cu studii juridice e 400 fl. v. a.

Resinari, 7 Martiu 1870.

Oficiulu opidanu.

(13—3)

Burs'a de Vien'a.

Din 7/19 Martiu 1870.

Metalicele 5%	61 50	Act. de creditu	288 80
Imprumut. nat. 5%	71 40	Argintulu	121 40
Actiile de banca	725	Galbinulu	5 87